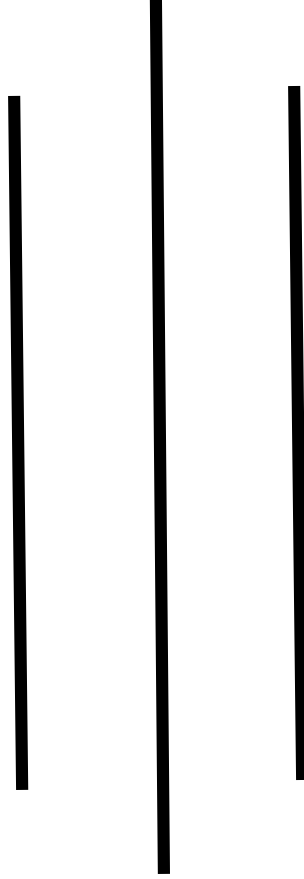

अपाङ्गता सशक्तिकरण समाज नेपाल

आ.ब २०८०/८१

बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

कृष्ण महर्जन

महासचिव

२०८१ असोज २३

अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका बालबालिकाहरूको हित, सिप विकास र सशक्तिकरणको उद्देश्य लिएर वि.सं २०६० सालमा स्थापना भएको अपाङ्गता सशक्तिकरण समाज नेपालले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको क्षमतामा विकास तथा सशक्तिकरण गर्ने उद्देश्य प्राप्तिका लागि सचेतना, अभिमुखिकरण तथा सिप विकासका कार्यक्रमहरू तयार गरि विभिन्न निकायको आर्थिक सहयोगमा संचालन गरिरहेको सर्वविदितै छ । यस्ता कार्यक्रमहरूको संचालनले अपाङ्गता सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि हुनुका साथै सरोकारवालाहरू बीच पनि अपाङ्गता क्षेत्रलाई समान दृष्टिकोणले हेर्नुपर्ने वातावरण सिर्जना भएको छ । साथै, यस संस्थाबाट संचालित सिप विकास कार्यक्रमबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको जिविकोपार्जनमा मद्दत पुगेको छ । यस संस्थाको अगुवाइमा संचालित अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको एसेस्मेन्ट तथा विवरण अद्यावधिकरणका लागि स्थानिय तहमा अनलाइन प्रणालीको विकास कार्यक्रमले पुर्णता पाएको छ ।

आ.ब २०८०/२०८१ मा संचालित कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण र आगामी वर्ष २०८१/२०८२ को प्रस्तावित कार्यक्रम निम्नानुसार छन् :

आ.ब २०८०/२०८१ मा संचालित कार्यक्रमहरू :

१. स्थानिय तहमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूकृ अपाङ्गता मुल्याङ्कन तथा विवरण अद्यावधिकरणका लागि पहुँचयुक्त अनलाइन प्रणालीको विकास कार्यक्रम ।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अपाङ्गता मुल्याङ्कन तथा विवरण अद्यावधिकरणका लागि पहुँचयुक्त अनलाइन प्रणालीको विकास गर्नका लागि एपिनिक फाउण्डेशन अष्ट्रेलियाकाको सहयोगमा यस संस्थाले महालक्ष्मी नगरपालिकाका लागि प्रणालीको विकास गरेको छ । स्थानिय तहका सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई आवश्यक तालिम प्रदान गरि यो प्रणाली संचालनमा आउनेछ ।

२. ललितपुरका ५ वटा सामुदायिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षकशिक्षिका तथा अपाङ्गता भएका/नभएका विद्यार्थीहरू बीच समावेशी शिक्षा तथा अपाङ्गता भएका बालबालिकाको अधिकार बिषयक अभिमुखिकरण कार्यक्रम

२.१ सामुदायिक बिद्यालय नं १: श्री नारायण माध्यमिक विद्यालय, चाङ्गाथली, ललितपुर

यस विद्यालयमा कार्यक्रम मिति २०८० फाल्गुण ८ गते विद्यालय स्थित हलमा सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रमको सहजीकरण आयोजक संस्थाका अध्यक्ष श्री टेक नाथ न्यौपाने र कार्य समिति सदस्य श्री सुमन घिमिरेले गर्नुभएको थियो भने संयोजन तथा संचालन आयोजक संस्थाका महासचिव श्री कृष्ण महर्जनले गर्नुभएको थियो । कार्यक्रममा विद्यालयका प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष लगायत सदस्यहरू, शिक्षकशिक्षिकहरू र विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

२.२ सामुदायिक विद्यालय नं २: महेन्द्र आदर्श माध्यमिक विद्यालय, इमाडोल, ललितपुर

यस विद्यालयमा कार्यक्रम मिति २०८० फाल्गुण ९ गते विद्यालय स्थित हलमा सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रमको सहजीकरण आयोजक संस्थाका अध्यक्ष श्री टेक नाथ न्यौपाने र कार्य समिति सदस्य श्री सुमन घिमिरेले गर्नुभएको थियो भने संयोजन तथा संचालन आयोजक संस्थाका महासचिव श्री कृष्ण महर्जनले गर्नुभएको थियो । कार्यक्रममा विद्यालयका प्रधानाध्यापक,सह-प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष लगायत सदस्यहरु, शिक्षकशिक्षिकहरु र विद्यालयमा अध्ययनरत अपाङ्गता भएका/नभएका विद्यार्थीहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

२.३ सामुदायिक विद्यालय नं ३: गम्भिर समुद्रसेतु माध्यमिक विद्यालय, बालकुमारी, ललितपुर

यस विद्यालयमा कार्यक्रम मिति २०८० वैशाख १० गते विद्यालय स्थित हलमा सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रमको सहजीकरण आयोजक संस्थाका अध्यक्ष श्री टेक नाथ न्यौपाने र कार्य समिति सदस्य श्री सुमन घिमिरेले गर्नुभएको थियो भने संयोजन तथा संचालन आयोजक संस्थाका महासचिव श्री कृष्ण महर्जनले गर्नुभएको थियो । कार्यक्रममा विद्यालयका प्रधानाध्यापक,सह-प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष लगायत सदस्यहरु, अपाङ्गता भएका शिक्षक, शिक्षकशिक्षिकहरु र विद्यालयमा अध्ययनरत अपाङ्गता भएका/नभएका विद्यार्थीहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

२.४ सामुदायिक विद्यालय नं ४: श्रृङ्गेरी माध्यमिक विद्यालय, लामाटार, ललितपुर

यस विद्यालयमा कार्यक्रम मिति २०८० फाल्गुण ११ गते विद्यालय स्थित हलमा सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रमको सहजीकरण आयोजक संस्थाका अध्यक्ष श्री टेक नाथ न्यौपाने र कार्य समिति सदस्य श्री सुमन घिमिरेले गर्नुभएको थियो भने संयोजन तथा संचालन आयोजक संस्थाका महासचिव श्री कृष्ण महर्जनले गर्नुभएको थियो । कार्यक्रममा विद्यालयका प्रधानाध्यापक,सह-प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष लगायत सदस्यहरु, अपाङ्गता भएका शिक्षक, शिक्षकशिक्षिकहरु र विद्यालयमा अध्ययनरत अपाङ्गता भएका/नभएका विद्यार्थीहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

२.५ सामुदायिक विद्यालय नं ५: सिस्नेरी माध्यमिक विद्यालय, सिस्नेरी, ललितपुर

यस विद्यालयमा कार्यक्रम मिति २०८० फाल्गुण १२ गते विद्यालय स्थित हलमा सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रमको सहजीकरण आयोजक संस्थाका अध्यक्ष श्री टेक नाथ न्यौपाने र कार्य समिति सदस्य श्री सुमन घिमिरेले गर्नुभएको थियो भने संयोजन तथा संचालन आयोजक संस्थाका महासचिव श्री कृष्ण महर्जनले गर्नुभएको थियो । कार्यक्रममा विद्यालयका प्रधानाध्यापक,सह-प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष लगायत सदस्यहरु, अपाङ्गता भएका शिक्षक, शिक्षकशिक्षिकहरु र विद्यालयमा अध्ययनरत अपाङ्गता भएका/नभएका विद्यार्थीहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

३. अपाङ्गता भएका युवायुवतीहरूका लागि नेतृत्व बिकास सम्बन्धि तालिम कार्यक्रम ।

यस कार्यक्रम मिति २०८० फाल्गुण १८ गते लगनखेल, ललितपुर स्थित कर्मचारी संचयकोष भवनमा सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रमको सहजीकरण आयोजक संस्थाका अध्यक्ष श्री टेकनाथ न्यौपाने र सामाजिक अभियन्ता तथा महिला नेतृ श्री मानुषी यमी भट्टराईले गर्नुभएको थियो । कार्यक्रमको संयोजन तथा संचालन आयोजक संस्थाका महासचिव श्री कृष्ण महर्जनले गर्नुभएको थियो । कार्यक्रममा ललितपुर जिल्लामा बसोबास गर्ने विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका युवायुवतीहरूको उत्साहजनक सहभागिता रहेको थियो ।

आगामी बर्ष २०८०/२०८१ को प्रस्तावित कार्यक्रमहरू :

१. सिप बिकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने ।
२. सचेतना तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रमलाई धेरै भन्दा धेरै स्थानमा संचालन गर्ने ।
३. अपाङ्गता क्षेत्रका समाचार, जानकारी, विषयवस्तुहरू नवनिर्मित पहुँचयुक्त वेभसाइट www.samadristi.com मार्फत् रिपोर्टिङ्ग गर्ने ।
४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि सहायक प्रविधि तथा पहुँचयुक्त प्रविधि बिकास तथा निर्माणमा विशेष पहल लिने ।
५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूले उत्पादन गरेका सामाग्रीहरूको बजारिकरणका लागि संस्थाले निर्माण गरेको पहुँचयुक्त वेभसाइट www.sakchyam.com लाई बिस्तार गर्ने ।
६. स्थानिय तहहरूमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मुल्याङ्कन(एसेसमेन्ट) र विवरण दर्ता प्रक्रियालाई पहुँचयुक्त तथा प्रविधिमैत्री बनाउन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि आवश्यक नीतिनियमहरू र कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्न सहयोग सहकार्यका सहजताका लागि अनलाइन प्रणालीको बिस्तार गर्ने ।
६. UNDP Nepal को सहयोगमा संचालन हुने UNDP LNOB Initiative 2024 अन्तर्गत अपाङ्गता भएका महिलाहरूका लागि सिप बिकास परियोजना संचालन गर्ने ।

राज्यका अंग तथा निकायहरूलाई सुझाव तथा सहकार्य योजना

- विकास निर्माण तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि समावेशी र पहुँचयुक्त भएको सुनिश्चित गर्नुपर्ने

- क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहजीकरण र सहयोग गर्नुपर्ने
- अनुसन्धान कार्यहरूका लागि सहयोग र वैज्ञानिक तथा प्राविधिक ज्ञानसम्पत्तिको पहुँचका निम्ति सहजीकरण गर्नुपर्ने ।
- आवश्यकता अनुसार प्राविधिक र आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउनुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मानवअधिकार प्रवर्द्धनका लागि कानुनी र प्रशासनिक संयन्त्र निर्माण गर्नुपर्ने ।
- भेदभाव उन्मूलनका लागि कानुनी तथा अन्य संयन्त्रहरूको निर्माण गर्नुपर्ने ।
- सबै नीति तथा कार्यक्रमहरूमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार हनन गर्ने अभ्यास/व्यवहारहरूको अन्त्य गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारको सम्मान सुनिश्चित गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि पहुँचयुक्त वस्तु, सेवा। प्राविधिक विकासका बारेमा अनुसन्धान गर्नुपर्ने र यस्तो अनुसन्धान गर्ने अन्य सरोकारवालाहरूलाई पनि प्रोत्साहन गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि सहयोगीसिद्ध प्राविधिकहरूको बारेमा सहज ढङ्गले सूचना प्रवाह गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूसँग वा उनीहरूको क्षेत्रमा कार्यरत पेशाकर्मी र कर्मचारीहरूलाई महासन्धिमा व्यवस्था गरिएका अधिकारहरूको बारेमा प्रशिक्षित गर्नुपर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूसम्बन्धि कानून तथा नीति निर्माण र कार्यान्वयन । निर्णय प्रक्रियाहरूमा उनीहरूसँग परामर्श गर्ने र उनीहरूलाई संलग्न गराउनुपर्ने ।

स्थानिय तहहरूले गर्न सक्ने थप कार्यहरू/ जोड दिनुपर्ने पक्षहरू :

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि समान अवसरहरू सम्बन्धि विशेष नियमहरूको कार्यान्वयन प्रवर्द्धन गर्ने
- विशेष नियमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनलाई अगाडि बढाउने
- विशेष नियमहरूको कार्यान्वयन अवस्था आँकलन गर्न र प्रगति मापन गर्न सबै सरोकार पक्षहरूलाई सहयोग गर्ने ।

- विद्यमान चुनौति तथा बाधा-व्यवधानहरुको पहिचान गरी विशेष नियमहरुको सफलतम कार्यान्वयनका लागि सहयोगिसिद्ध हुनसक्ने उपयुक्त उपायहरुका बारेमा निक्क्यौल गर्ने ।
- यस क्षेत्रमा कार्यरत संघ/संस्थाहरुलाई सल्लाह, सेवा र सहयोग प्रदान गर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका संस्थाहरुबीच सूचना तथा अनुभव आदान प्रदानमा सहजीकरण गर्ने ।
- अन्तराष्ट्रिय, क्षेत्रिय, सरकारी र गैरसरकारी संस्थाका प्रयासहरु र श्रोतसाधनहरुको संयोजन गर्ने र यस्ता प्रयास र श्रोत साधनहरुलाई विशेष नियमहरुको कार्यान्वयनका दिशामा परिलक्षित गर्ने ।
- गाउँपालिका र नगरपालिका जस्ता विकास निर्माणसँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने निकायहरुले आफ्नो कूल बजेटको निश्चित प्रतिशत अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि छुट्याउने ।

अन्तमा, प्रस्तावित कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनका लागि संस्थाका सबै जिम्मेवार पदाधिकारीहरु र सदस्यहरुले आफ्नो ठाउँबाट भुमिका निर्वाह गर्नुभए कार्यक्रमहरुको योजना तथा कार्यान्वयनमा अभि प्रभावकारिता आउने छ । संस्थालाई थप उचाईमा पुर्याउन यसका चलअचल सम्पत्तिको संरक्षण र सदुपयोग गरि अन्य श्रोतका सम्भावनाहरुको खोजी गर्नु हाम्रो आजको प्रमुख आवश्यकता र जिम्मेवारी हो । संस्थाले संचालन तथा आयोजना गरेका क्रियाकलापहरुमा बढी भन्दा बढी अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई समेट्ने र संस्था सबै सदस्यहरुले क्रियाशिलताका साथ जिम्मेवारी बहन गर्न सबैलाई हार्दिक अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद ।